

SAMENWERKINGSVERBAND VO
AMSTERDAM - DIEMEN

Handreiking planmatige overstap vo-mbo

Samenwerkingsverband VO Amsterdam – Diemen

Versie 11

13 november 2018

Introductie

Elk jaar wordt voor de Regionaal Meldpunt Coördinatie regio 21 (RMC 21) een overstapprocedure vastgesteld. Dit is een basisprocedure voor de overstap vo-mbo met daarbij een korte beschrijving van de uitgangspunten en verantwoordelijkheden van het voortgezet onderwijs (vo), middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en leerplicht.

Voor de overstap vo-mbo van 2018-2019 zal de context anders zijn dan voorgaande jaren. De in 2016 aangenomen wet op het toelatingsrecht en de verbetering van het monitoringsysteem voor de overstap vo-mbo per november 2017 zal een aantal veranderingen met zich meebrengen. Deze veranderingen worden bij wijze van introductie van deze handreiking hierna kort toegelicht. Ze vormen namelijk het kader waarin de voorbereiding van de overstap van het vo naar het mbo door middel van loopbaanoriëntatie en –begeleiding (lob) plaatsvindt. Deze lob-activiteiten in het voortgezet onderwijs en de activiteitenkalender van het mbo zijn in deze handreiking in chronologische volgorde gezet, waarbij de acties en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen benoemd worden.

➤ Toelatingsrecht

De nieuwe wet *Vroegtijdige aanmelddatum en toelatingsrecht mbo* regelt dat jongeren die zich voor 1 april aanmelden en over de juiste vooropleiding beschikken, het recht krijgen om toegelaten te worden tot de mbo-opleiding van hun keuze. De wet regelt ook dat een bindend studieadvies wordt ingevoerd voor studenten in het mbo. Daarnaast wordt het verplicht om informatie over aanmelding en inschrijving van aspirant studenten terug te koppelen aan de toeleverende voortgezet onderwijs scholen. De wet treedt in werking vanaf 1 augustus 2017 en heeft derhalve voor het eerst betrekking op studenten die zich aanmelden voor het studiejaar 2018-2019.¹

In de uitvoering betekent dit dat:

- De intake wordt omgebogen naar kennismakingsactiviteiten waarin samen met de leerlingen wordt gekeken of de leerling een goed beeld heeft van de gekozen opleiding(en). Als dit niet zo is, wordt samen met de leerling naar andere mogelijkheden gezocht, die passen bij de vooropleiding van de student.
- De mbo-instelling is na aanmelding verantwoordelijk voor de begeleiding van de student tot de totale inschrijving is afgerond. De leerling heeft een inspanningsverplichting ten aanzien van deelname aan de kennismakingsactiviteiten.
- De mbo-instellingen communiceren (boorbeeld via de website) uiterlijk op 1 februari of zoveel eerder als mogelijke de relevante informatie voor de voorbereiding op de aanmelding. Dit betreft de volgende informatie:
 - De opleidingen die een maximaal aantal opleidingsplaatsen hanteren, daarbij zal ook de wijze van plaatsing voor deze opleidingen (op volgorde van aanmelding of loting) beschreven worden.
 - De kennismakingsactiviteiten die opleidingen organiseren en voor welke daarvan deelname door een kandidaat-student verplicht is om toegelaten te kunnen worden tot de opleiding van zijn of haar keuze. Dit betreft een inspanningsverplichting van de leerling.

¹https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/34457_invoering_van_een

- De toelatingsprocedure bij de landelijk vastgestelde opleidingen waar aanvullende toelatingseisen² voor gelden.

Verantwoordelijkheden en afspraken

Binnen de hiervoor geschetste context gelden de volgende verantwoordelijkheden en afspraken.

Het **vmbo, het mbo en de leerplicht** erkennen dat het een verplichting is om de overstap in goede banen te leiden om de leerling te plaatsen op een mbo-opleiding en de formele verantwoordelijkheid van de overstapperiode ligt tot 1 oktober bij het vmbo. Het mbo en de leerplicht zijn medeverantwoordelijk als partner in het overstapproces van de leerling.

De **leerling en zijn/haar ouders** c.q. verzorgers zijn eindverantwoordelijk voor de overstap van een uitstromende vmbo-leerling naar een vervolgopleiding dan wel werkplek.

Het mbo zorgt voor/ is verantwoordelijk voor een tijdige en correcte inschrijving van de leerling op basis van een getekende onderwijsovereenkomst (OOK).

De betrokken **leerplichtambtenaar** is verantwoordelijk voor leerlingen die **na 1 oktober** niet bij een school (vmbo of mbo) zijn ingeschreven. Op verzoek van het vmbo kan leerplicht tijdens de overstapperiode ondersteuning bieden aan het vmbo, bijvoorbeeld door aanwezig te zijn bij gesprekken met leerling (en ouders) of een huisbezoek. De school kan de leerplichtambtenaar betrekken voor de preventieve rol. Dit kan bijvoorbeeld door specifieke leerlingen te bespreken, ook de begeleiding organiseren door leerplicht en zorg te betrekken.

Afspraken

De groep leerlingen die uiteindelijk bij de start van het nieuwe schooljaar (mbo start) nog niet aangemeld of definitief geplaatst zijn, zullen voor de zomer in beeld gebracht worden. Op basis daarvan zal het mbo in overleg met de voortgezet onderwijs scholen zoeken naar passende opleidingen. Daarvoor zullen vanaf juni overstapafels worden georganiseerd met de decanen (vo en mbo) en leerplichtambtenaren van de voortgezet onderwijs scholen. Mochten er daarna toch leerlingen geen opleidingsplek hebben zal in overleg met betrokken directies van het vo en het mbo naar een oplossing gezocht worden. Het voortgezet onderwijs betreft de betrokken leerplichtambtenaren bij dit proces. Zij ontvangen een lijst met leerlingen die nog niet aangemeld zijn. Na de overstapafel voor de zomervakantie kan de leerplichtambtenaar een brief naar de ouders en/of verzorgers sturen of eventueel een huisbezoek afleggen. Het doel is dat leerling zich op tijd aanmeldt.

² Link naar website: <https://www.roctop.nl/algemene-informatie/aanmeldproces/>, <https://www.rocva.nl/MBO-onderwijs/Aanmelden-toelating>, <https://www.youtube.com/watch?v=HUjiUz2eSYI>

Mochten er zich ondanks dat, toch situaties voordoen, waar de bestaande afspraken niet uitgevoerd (kunnen) worden zal dit gemeld worden aan de daarvoor bestemde stagnatiemeldpunten. Informatie over de centrale klachtencommissie en de procedure voor de behandeling van klachten over bijvoorbeeld toelating is beschikbaar op de website van de mbo-instellingen.

Wat de, op de vorige pagina's, geschetste context (kaders, verantwoordelijkheden en afspraken) betekent voor (de voorbereiding van) de overstap van het vo naar het mbo is hierna per periode schematisch uitgewerkt. Het schema bevat zowel LOB-activiteiten als een uitwerking van onderdelen van de nieuwe overstapprocedure. De handreiking wordt elke jaar geëvalueerd en aangescherpt met een aantal voortgezet onderwijs scholen, mbo instellingen en leerplicht.

Maand	Activiteiten leerlingen 4 ^e jaar v(mb)o	Verantwoordelijk
Oktober	<p>Vierdejaars (examen leerling) Start (voorbereiding) aanmelding mbo-opleiding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vink de overstappers aan in het leerlingvolgsysteem, zodat deze te zien zijn in het overstapdashboard. Scholen die met een webbased portal werken voeren de leerlinggegevens via een beveiligd document in het overstapdashboard. Dit verloopt via de functioneel beheerder van de school. • Informeer leerlingen en ouders over de route van aanmelding, numerus fixus opleidingen en opleidingen met aanvullende eisen. • Vo stuurt op maximaal 3 aanmeldingen. • Aanmeldingen bij mbo-instellingen die niet aangesloten zijn bij het overstapdashboard worden handmatig aangepast naar de status Vervolgkeuze VO. Let op, de vo school monitort deze leerlingen, dit wordt niet automatisch aangepast door het overstapdashboard. • Analyse zorgcoördinator en decaan welke leerling met extra informatie naar het mbo gaan. • Bespreken van aanmelding naar het mbo met alle leerlingen en ouders en én het bespreken van/toestemming ophalen over welke overdracht dossierinformatie eventueel meegaat. • Start contact met mbo-instellingen met betrekking leerlingen die een warme overdracht nodig hebben (risicoleerlingen³, zie bijlage 1 van deze handreiking voor meer informatie over risicoleerlingen/specialistische intake). Contact opnemen kan in het overstapdashboard door middel van de contact knop/ enveloppe. <p>Dossiers voor warme overdracht dienen klaar te staan voor overdracht conform afspraken (risico/zorg leerlingen) in de (nieuwe) overstapprocedure.</p>	VMBO
November - december	<p>Vierdejaars (examen leerling)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Open dagen, meeloop dagen – lob activiteiten (zie jaarkalender). 	VMBO

³ De gegevens voor warme overdracht worden met toestemming van leerling en ouders opgesteld met als kern: wat zijn aandachtspunten, welke aanpak werkt, wat is overdraagbaar. De decaan en de zorg coördinator bekijken de aandachtspunten en of, wanneer welke informatie overgaat naar het mbo. Dit dient te voldoen aan de richtlijnen van de AVG.

Maand	Activiteiten leerlingen 4 ^e jaar v(mb)o	Verantwoordelijk
Januari - februari	<p>Vierdejaars (examen leerling):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Open dagen, meeloop dagen – lob activiteiten (zie jaarkalender). • Check in het overstapdashboard op voortgang. Check op leerlingen die de status hebben van afgewezen of afgemeld en de reden daarvan. Dit kan namelijk zijn dat de leerling niet is op komen dagen op het kennismakingsactiviteit. Dit betekent dat zij toelatingsrecht op de opleiding van hun keuze kunnen verliezen (niet voldoen inspanningsverplichting). Als een leerling twee keer, zonder afmelding, een activiteit mist of, ondanks het feit dat er meerdere malen contact is gezocht, niet reageert, wordt de leerling afgemeld. De leerling kan zich dan, indien gewenst, opnieuw aanmelden voor een andere mbo-opleiding (zie bijlage 2 toelatingsbeleid van de mbo instelling) • Signaleer de leerlingen met verhoogd risico bij overstap en zet contact met mbo-instellingen met betrekking tot warme overdracht risicoleerlingen voort (zie activiteiten in oktober). Contact opnemen kan in het overstapdashboard door middel van de contact knop/ enveloppe 	VMBO
Maart	<p>Vierdejaars (examen leerling):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Open dagen, meeloop dagen – lob activiteiten (zie jaarkalender). • Alle leerlingen melden zich uiterlijk voor 1 april aan bij een vervolgopleiding, vo stuurt op max. 3 opleidingen. • Bij nog geen aanmelding; wekelijkse (mentor/ decaan) check en uitzoeken reden nog geen aanmelding en wat hiervoor nodig is. • Monitor de aanmeldingen van leerlingen in het overstapdashboard. Neem contact op met aanvalopuitval@swvadam.nl als je signaleert dat leerling een andere status in het overstapdashboard heeft dan in werkelijkheid is (bijvoorbeeld aangemeld in plaats van afgemeld). • Aanmeldingen bij mbo-instellingen die niet aangesloten zijn bij het overstapdashboard worden handmatig aangepast naar de status Vervolgkeuze VO. Let op, de vo school monitort deze leerlingen, dit wordt niet automatisch aangepast door het overstapdashboard. • Havo/vwo-leerlingen die lijken af te stromen of afstromen naar het mbo worden meegenomen in het overstapdashboard. Stel bij deze leerlingen wel een OPP op en bekijk of mbo de meest wenselijke stap is. • Havo/vwo-leerling meldt zich ook voor 1 april aan bij een vervolgopleiding, vo stuurt op max. 3 opleidingen. • Signaleer de leerlingen met verhoogd risico bij overstap en zet contact met mbo-instellingen met betrekking tot warme overdracht risicoleerlingen voort (zie activiteiten oktober) 	VMBO

	<ul style="list-style-type: none"> • Leerplichtambtenaar heeft een actieve rol (medio maart), elke maand worden de leerlingen zonder aanmelding besproken met de school. Leerplicht maakt een preventiedossier op. 	
April	<p>Vierdejaars (examen leerling):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen die zich nog <u>niet</u> hebben aangemeld op 1 april: <ul style="list-style-type: none"> - achterhalen reden en opstellen Plan van Aanpak (eventueel ZAT); - leerplicht wordt iedere maand betrokken en stelt een preventiedossier op; - bekijken wat nodig is om wel aan te melden. • Controle op leerlingen die voor meerdere opleidingen een definitieve plaatsing hebben. De overige aanmeldingen ofwel plaatsingen dienen afgemeld te worden door de leerling bij de desbetreffende mbo-opleiding(en). 	VMBO
Mei	<p>Vierdejaars (examen leerling):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezakten en leerlingen die vanuit havo of vmbo uitstromen zonder diploma bekijken of mbo-instroom meest passend is of er een alternatief nodig is (ZAT). • Signaleer de leerlingen met verhoogd risico bij overstap en zet contact met mbo-instellingen met betrekking warme overdracht risicoleerlingen voort (zie activiteiten oktober). • Wanneer een vmbo-school voor de zomervakantie Leerplicht inschakelt (brief handhaving leerplicht) dan dient het VO met de leerplichtambtenaar af te wegen welke inzet nodig is. Ook wordt bekeken welke informatie aan het mbo overgedragen kan worden om overstap te bespoedigen. • Leerlingen die andere overstap maken (buiten regio, binnen het V(S)O of verhuizing naar het buitenland handmatig toevoegen bij Vervolgkeuze VO. 	VMBO
Juni - juli	<p>Vierdejaars (examen leerling):</p> <ul style="list-style-type: none"> • De groep leerlingen die nog niet aangemeld of (definitief) geplaatst zijn, worden in beeld gebracht. Vanaf juni zullen hier overstapafels voor worden georganiseerd door het vo-mbo en leerplicht. • Ongediplomeerde leerlingen begeleiden naar passende plek op het mbo indien gewent. • Gediplomeerde leerlingen zijn uitgeschreven voor de bekostiging. • Leerlingen die andere overstap maken (buiten regio, binnen het V(S)O of verhuizing naar het buitenland handmatig toevoegen bij Vervolgkeuze VO. 	VMBO, MBO, Leerplicht

November	1 november laatste mbo-check Leerlingen die andere overstap maken (buiten regio, binnen het V(S)O of verhuizing naar het buitenland handmatig toevoegen bij Vervolgkeuze VO. Overnemen van de definitieve vervolgopleiding-informatie uit het monitoringsysteem naar het Leerlingvolgsysteem.	VMBO
Tot 1 februari	Procedure overstapprocedure afsluiten <ul style="list-style-type: none"> Lijst samenstellen van VSV-ers/Thuiszitters uit de overstap en voorbereidingen treffen c.q. acties afspreken voor de februari instroom bij het mbo. Procedure evalueren (november/december). Hoe is het overstapproces verlopen en waar moet de procedure worden bijgesteld. <p>Overleg met Samenwerkingsverband, leerplicht, mbo: controle leerlingen die zich hebben aangemeld voor de februari instroom.</p>	VMBO, MBO, Leerplicht

Bijlage 1 Route specialistische intake ROC van Amsterdam en ROC TOP

ROC van Amsterdam: Voor leerlingen die (specialistische) ondersteuning nodig hebben is het belangrijk dat u het zorgdossier na het digitaal aanmelden via rocva.nl bij het Expertisecentrum Passend Onderwijs (ExPO) aanlevert. Het ExPO stemt met de opleiding af waar de leerling zich voor heeft aangemeld en de kennismaking plaatsvindt.

ROC TOP: Tijdens het kennismakingsactiviteit wordt er met de leerling/ouder gesproken over eventuele ondersteuning. Na goedkeuring van de leerling (en ouder) neemt het ROC TOP contact op voor de nodige informatie.

<https://www.roctop.nl/algemene-informatie/aanmeldproces/>

Bijlage 2 Toelatingsbeleid mbo-instellingen

Informatiefilm van het ministerie van OCW over de nieuwe wet Toelatingsrecht

<https://www.youtube.com/watch?v=c0PesX6JVi0>

Informatie op de websites van de mbo-instellingen over het toelatingsrecht

<https://www.roctop.nl/algemene-informatie/aanmeldproces/>

<https://www.rocva.nl/MBO-onderwijs/Aanmelden-toelating>

<https://www.youtube.com/watch?v=HUjiUz2eSYI>

Bijlage 3 Contactgegevens Stagnatiemeldpunt en beheerorganisatie Overstapdashboard

Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen	Niels de Vos	aanvalopuitval@swvadam.nl
ROC van Amsterdam	Wikash Chaitram	w.chaitram@rocva.nl
ROC TOP	Claudia Pengel	C.pengel@roctop.nl

Media College	Monique van Deventer	m.vandeventer@ma-web.nl
HMC	Arnold Looije	a.looije@hmcollege.nl
Nova College	NOVA Informatiepunt	Info-advies@novacollege.nl
Regio College	Dami de Marron	ddemarron@regiocollege.nl
Leerplicht	Saloua Abbassi	s.abbassi@amsterdam.nl
Functioneel beheerder 21 Beheerorganisatie	Bart van de Graaf	beheerder@rmc21.overstapdashboard.nl
Secretaris RMC 21 Beheerorganisatie	Nadia Kappelhof	secretaris@rmc21.overstapdashboard.nl
Voorzitter RMC 21 Beheerorganisatie	Nadine van der Sluis	voorzitter@rmc21.overstapdashboard.nl